

DENNÍK DĚTSKÉ SCÉNY

3

PONDĚLÍ 13. 6. 2016

ÚVODNÍK

ZTRACENO V PŘEKladu

Včera jsem si prošla iniciačním rituálem. Černá múra redaktorova se zhmotnila. To, čím mě strašili, se stalo skutečností. O půl desáté večer. Celé dopoledne jsem strávila na semináři Hany Svejtové, který mě uchvátil natolik, že jsem si předsevzala napsat epesní (pochází z jazyka jidiš, kde eppes rádes znamená něco vzácného, pozn. redakce), ale epesní reportáž, která by propracovanou strukturou i zajímavým obsahem zprostředkovala uchvatnou atmosféru Hančiny semináře. Hned v poledne jsem začala psát a psala jsem celé dopoledne. Používala *kurziv* i **bold**, byla pyšná, jak se mi básničky i Hančiny pepné slovní obraty daří splétat do gradujičeho tvaru. Text ožíval, vylupoval se, libě voněl, šťavnatěl, zrál, zelenal se, sládl, růžověl, houstnul, pěníl, vlnil se, pofukoval, pohupoval, skoro už byl připraven stanout v plné záři reflektorů. Kvůli jeho pilování jsem ani nechtěla jít na večerní představení Naivního divadla Liberec. Kolegové z redakce mě ale přemluvili, ať zase tolik neblázním. Těsně před odchodem na představení jsem provedla poslední úpravu, a tím se dvoustránkový text (v mých očích klenot) čítající 1800 znaků (včetně mezer) propojil v pěknou kreaci, na kterou mohu být jen a jen pyšná. Byla jsem spokojená, soubor uložila a šla. V téže chvíli však Iva Vachková upravovala jiný text, a tak se to stalo. Oba soubory se v neviditelném matrixu srazily a promíchaly.

George Langelaan (1908-1972) ve své povídce Moucha popisuje hrůzostrašnou vizi, kdy vědec objeví princip telepatického přenosu. Tělo živého organismu se rozloží na částice, bleskově přeneše v prostoru a opět složí. Vědec je svým objevem nadšen. Zkusí to na sobě, ale nevíšme si, že do telepatického boxu s ním vletěla moucha. Výsledek je katastrofální a příběh končí dobrovolnou smrtí smíchaných nešťastníků.

V našem případě nedošlo k promíchání, ale zmizení jednoho textu (toho mého) do virtuálního zázvěti. Představuji si, jak kdesi v rozpadlém rastru jedniček a nul bloudí a kvílí, již skoro učešán, třpytky na klopách. Ztracený soubor se najít nepodařilo. Nedokázal to Karel Tomas, a dokonce ani Jakub Hulák. Tak jsem o půl desáté začala psát znovu, ale jak je obecně známo, do stejné řeky dvakrát nevstoupíš. Ze svých poznámek jsem již nebyla schopná složit přesné znění říkanek, slovní obraty se dařilo zrekonstruovat jen ve vybledlé podobě, všechno se slilo a výsledek je (oproti první verzi) neslaný, nemastný. A jak mi tak mozek už jen matně poblikával, promíchala se mi v něm jména Bary Svobodové s Bájou Osvaldovou, lektoré dílny pro recitátory. Neuronový matrix.

Iniciace představuje rituální uvedení jednotlivce, čekatele, do určitého společenství. Asi jsem se včera stala ostříleným redaktorským vlkem, který se dokáže vypořádat se ztrátou nějakého toho textíku. A taky jsem přemýšlela, jak velké nadšení a pílě se někdy nemusí vyplatit. Ale z jiného soudku: dnes přijel ostřílený mořský vlk a lodi-voď grafické podoby Zpravodaje, Pavel Kocych. Na toho je matrix krátký!

Veronika Rodová

ZAPSALI JSME...

... Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Prostory knihovny ve Fabrice ve Svitavách jsou pro debaty lektorů s recitátory ideální. Všichni jsou knihami doslova obleženi. Horší je to pro redaktory, kteří musejí pobíhat neustále od skupinky ke skupince. Někdy je to trochu strašidelné – když například posloucháte, co říká František Oplatek, z topení, u kterého sedíte, se ozývá střídavě hlas Jany Machalíkové a Marty Longinové. Trochu psycho.

Dvojice lektorů jsou ustáleny, systém obcházení stanovišť vysvětlil Jakub Hulák na počátku diskuse. Recitátoři s rodiči se okamžitě rozprchnou, aby byli v kroužku, který je zajímavý, co nejdříve. Někteří recitátoři obejdou všechna tři stanoviště, jiní po tom prvním odjíždějí domů. Na počátku rozhovoru bylo všem připomenuto, že setkání recitátorů na Dětské scéně je vlastně vrcholové, už se nesoutěží. Jde o to se vzájemně poslechnout a popovídat si o tom. Všichni recitátoři ušli pořádný kus cesty se svým textem, než se dopracovali až sem. A něco dnes možná nevyšlo. Stává se to a mluvit se bude právě o tom, co slyšeli lektori dnes.

Jak k rozhovorům s recitátory přistupují jednotlivé dvojice?

ANNA HRNEČKOVÁ A JAN MRÁZEK

Nejdříve se děti ptají na to, jaký měly pocit ze svého dnešního výkonu. Pak už postupují zcela konkrétně k textu. Martin (I. Hurník: Polednice) se tak dozvěděl, že jeho projev byl příliš rychlý a dostal několik rad, jak dobře vystavět vtip. S Adamem (R. Goscinni: Lékařská prohlídka) mluvila Anna a Honza o škrtech v textu a o potřebě většího klidu pro vyprávění. Matěj (K. Poláček: Bylo nás pět – Vosy) byl pochválen za dobře vystavěný text a překvapil odpovědí: Takže žádný stížnosti? Takže mu bylo doporučeno ještě pečlivěji vyslovovat. Emma (Radek Malý: Škola) si vybrala tři básničky, z nichž vytvořila pásmo. Řeč byla o souvislostech mezi texty, o jejich gradaci. Bylo jí doporučeno, aby ještě prověřila ten prostřední z nich. Byla pochválena za dobrou reakci na vstup publika do jejího přednesu.

MAGDA ADA JOHNOVÁ A FRANTIŠEK OPLATEK

Tato dvojice přikročila rovnou k rozboru přednášecského výkonu.

Vojta (É. Janikovszky: Kdybych já byl dospělý) si text užíval. Byl uvěřitelný a dobře pracoval s refrénem. Jen energie bylo nějak moc a tím pádem i moc důrazů. Bylo mu doporučeno více se zaměřit na plynulost věty bez přílišné zatěžkanosti několika důrazů. Haštal (E. Kästner) si vybral text, který častěji recitují děvčata. Na počátku měl k holkám v něm jasný postoj, ale postupně z něj slevoval, až nebylo zcela jasné, za koho vlastně vypráví. Marie (P. Danzigerová: Ambra jde do čtvrté třídy) byla přirozená a jedinou potíž měla s koncem textu. Tentokrát se nepodařilo vybudovat pointu. Byla upozorněna i na tzv. souhláskové švy v textu (stojím mlčky – obě m prostě musí zaznít). Daniel (O. Hejná: Modrý koníček) byl na počátku rozhovoru dotázán, co se mu na textu nejvíce líbí. Odpověděl, že smyšlené věci, snové – modrý koníček, ohnivý vlk, věci, které mohou být jen ve snu. Dozvěděl se, že jeho výkon byl jedním z nejvyváženějších, ale zůstal především v rovině snu. Byl upozorněn na vtipné části, které by mohl ještě dobudovat. Anna (A. de Saint-Exupéry) řekla, co je pro ni na textu nejdůležitější – a mluvila o smutku z toho, že liška a Malý princ se rozejdou. Ten smutek se jí podařilo předat. Ale v celém textu, a proto působil poněkud těžkopádně.

MARTINA LONGINOVÁ A JANA MACHALÍKOVÁ

Ony šly rovnou k věci, pravidelně se v hodnocení střídaly. A doplňovaly se.

Petr (K. Poláček: Bylo nás pět) byl upozorněn, že dnes působil na diváky trochu monotónně. Jana Machalíková řekla: „Ty to sázíš, sázíš, sázíš – ale větu je potřeba vypěstovat! A ty si dneska pěstoval jen občas. To je škoda.“ Také došlo na povídání si o smíchu – je vždycky lepší, když se recitátor nesměje sám sobě, ale udrží „vážnou“ tvář a smějí se diváci. To je velice těžké. Marie (P. Danzigerová: Ambra jde do čtvrté třídy) se dozvěděla, že si vybrala velmi pěkný text a je také dobrý vyprávěčka. Pěkně vybuodovala postavy, byla přirozená. Jen ten konec s kapustou nějak nevyšel. Je to pointa a Ambra přece nerada kapustu, proto se vlastně těší, že se letos neurodí – a to je potřeba zdůraznit. Daniel (O. Hejná: Modrý koníček) se velice hodí ke svému textu. Výkon dnes působil unaveně. Daniel přiznal, že byl na škole v přírodě, kde toho moc nenaspal a dal lektorkám za pravdu. Bylo mu doporučeno znovu prověřit, kdy je svým vyprávěním ve snu a kdy v realitě. Přesné rozlišení by text hodně oživilo.

Hodina a půl vymezená na rozhovory s lektory uplynula jako voda. Někteří byli překvapeni, že už je konec. Většina recitátorů si stihla o svém textu popovídat ve dvou lektorských kroužcích, několik jich obešlo všechny tři. Poslouchat bylo pro mne poučné a užila jsem si to skoro jako přednes.

Iva Vachková

...S RECITÁTORŮ

Akrostich pochází z řeckého slova *akrostichon*, což je složenina z *akros* (krajní) a *stichos* (verš). Jde o báseň, v níž počáteční písmena (slabiky či celá slova) každého verše tvoří slovo. Akrostichy se objevují od starověku a původně měly patrně magický význam. Schválně, jestli rozluštíte, jaká slova „akrostichovali“ v dílně Marty Šimánkové a Báry Svobodové?

*Dostali jsme bagetku,
Eskymákem balenou.
Taky ještě vodu.
Syčela při otevření.
Kuře bylo k večeři,
A k tomu rýže.*

*Snídali jsme pomazánku,
Carbanátek obědvali.
Eště pak byl večer raut,
Nutella byla na snídani
A svíčková k obědu.
(Anička a Kája)*

Dobře se vyvíjí
Elegantní
Trollolollollollollollollol
Super
Kokosová
Absolutně
Skvělá
Celostátní
Epileptickou
Náladou
Asociovaná přehlídka

Dobrá nálada zde panuje
Emoce mnou koluje
Trochu únavy tu je
Scéna hezká je
Kamarádů je tu dost
A jsou tu s námi pro radost
Super zážitky tu máme
Coca colu si dáme
Energii rozdáváme
Nudu nezažíváme
A dobře se tu máme
(Jindra Komárková a Patrik Zivalík)

*Dnes recitoval Emil
Emil vyprávěl příběh malé myšky
Ta ráda sedávala na kraji pole
Snídala tři klasy obilí
K obědu měla vždy sýr
A k večeri šťavnaté bobule
Soused myšák k ní chodíval
Celý den u ní pobýval
Emil předvedl krásný výkon
Na pódiu byl jako král
A s potleskem celý sál stál
(Barbora Gajová z Vlčích Dolů a Simona
Topinková ze Žďáru nad Sázavou)*

Vítek Hofman

Pavlína Pitnerová

Martin Hlaváček

VČERA JSME VIDĚLI...

Patricie Guričová

Haštal Ort

Marie Záluská

LOUČÍME SE...

...S RECITÁTORY

Na besedě recitátorů 2. kategorie s lektory vyjádřili recitátoři také jedno přání. Část z nich (ti, kteří nechodí nikam na „dramaták“) by přivítala, kdyby na dílnách byl program, který jim umožní dozvědět se o recitaci více. Přáli by si věnovat se tréninku techniky - práce s hlasem, práce s dechem, výslovnost, barva, síla, výška hlasu a tempo. Také by je zajímalo, jak si vybírat dobré texty, jak si je pro recitaci připravit (dramaturgie). Klidně by cvičně pracovali na nějakém textu. Jeden tatínek se dokonce vyjádřil, že byl překvapen, že v semináři R se on jako laik dozvěděl o recitaci velice mnoho, ale jeho syn si v semináři „jen“ hrál. Tento názor nesdíleli všichni přítomní, ale přinejmenším stojí za úvahu, zda v příštím roce nezařadit třeba výběrovou dílnu požadovaného typu. Jeden chlapec doslova řekl: „Nevadilo by mi, kdyby v pozvánce sem bylo, že si mám vzít nový sešit a tužku a do toho sešitu si nadepsat velkými písmeny **recitace**.“ Redakce dodává: To není marný!

Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE

Přicházím na zahradu Městského muzea a galerie ve Svitavách. Kolem stolů vytažených venku se hemží asi dvacet dětí. Ruce mají plné kladiv, hřebíků, vrtaček, kleští, bitka je o lepidlo. Na stolech pomalu rostou malé zázraky: několik základních tvarů v podobě dřevěných hranolů, válců a válečků mají tvůrci seskupují, lepí a přivrtávají a mění je tak v kola, komíny a těla lokomotiv, vagónů i drezín. Jako mají bohové, kteří z pár elementárních prvků tvoří svět. Některé výtvořiny vypadají skoro realisticky, jiné jako právě by přijely ze světa pohádek tisíce a jedné noci.

Lea G. Sehnalová, která dílnu vede, pracuje v muzeu. Pořádá zde doprovodné dílny k výstavám a vede kroužek GAMU (Galerijní ateliér mladých umělců). Snaží se teoretické informace a fakta využít k praktickému poznávání. Aby děti pochopily, jaký je smysl a význam například architektonických prvků, porozuměly jejich funkci. A na stejném principu je založená i dílna, kde děti z dřevěných odřezků skládají vláčky. Výsledek se nabarví a nakonec s opatří vlastnoručně vyrobenou smaltovanou cedulku s číslem či jménem vláčku.

Při práci jsem se děti zeptala, jestli jezdí vlakem a jaké to je. Anička jela jen jednou, se školou do Liberce do ZOO. Ale o parní stroje se zajímá. Jára cestoval vlakem dvakrát, vždy sem, do Svitav. Hynek jel „párou“ do Kamenice nad Lipou a jeho bratránek pracoval jako průvodčí. Teď už ale dělá něco jiného. Jet „párou“ je bezva, ale bývá „narvaná“, půlka cestujících stojí venku na ochozech. Tomáš jezdí vlakem často, nejčastěji z Radotína do Prahy. Děda ho vzal do muzea vlaků a to se mu moc líbilo. Vlakem jela i Agáta, nepamatuje si sice kam, ale jízda vlakem byla bezva. Oliver se na dílnu přihlásil, protože myslel, že to bude zábavné a to se potvrdilo. Lukáš ve vlaku párkrát i spal. Linda zase zažila, jak vlak začal jezdit doprava a dolů, což bylo trochu strašidelné. Vlak, co s ním jela Dorota, řídil strojvedoucí, co začal ve stanici zmatkovat. Nejdříve couval, pak jel zase dopředu, pak zase zpátky a zase dopředu. Vašek zažil, jak vlak srazil srnu. Všichni museli vystoupit a po půl hodině pro ně přijel jiný vlak. Jeroným jezdí vlakem každý den, od první třídy. Teď vozí i sestru. Jezdí dvakrát týdně do Světic a taky často k babičce, sem, do Svitav. Jezdit vlakem ho baví, nejlepší je prozkoumávat nové trasy. Kudy vede, jak je to dlouhá, jak vypadají stanice. Svou trasu už umí napaměť. A hned vyjmenovává: Praha hlavní nádraží, Praha-Vršovice, Praha-Strašnice zastávka, Praha-Hostivař, Praha-Horní Měcholupy, Praha-Uhřetěves, Praha-Kolovraty, Říčany, Světlá, Strančice, Mnichovice, Mirošovice u Prahy, Senohraby, Čtyřkoly, Pyšely, Čerčany, Mrač a Benešov u Prahy. Martin jednou jel vlakem z čundru a vlak jim ujel. Museli čekat na spoj, co jel až v sedm večer a bylo to v neděli. Je rozdíl, jestli jedete rychlíkem nebo šourákem. Adam se kvůli vlaku dokonce naučil říkat „r“. Když byl malý, moc se chtěl svézt pendolinem. Rodiče mu dali podmínku, že pojede, až se naučí říkat „r“. Tak se to naučil a jel. A byla to krásna.

Pozorovala a ptala se Veronika Rodová

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DÍLNY VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE

VČERA JSME VIDĚLI...

Vojtěch Matějčka

Adam Petrák

Vojtěch Stanislav Hrabánek

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ TRADIČNÍ ŘEMESLA

V dílně na dvoře muzea sedí patnáct dětí a probírají se dřevěnými špalíky. Jsou tu z Prahy ze studia Light, z Třebotova i z Liberce. Řezbář, pan Jiří Jurka, rozděljuje materiál: „Tohle jsou ručičky, tohle nožičky, tohle hlava, tohle tělo. Vyberte si teď všechny části těla loutky, pak si je ještě upravíte, obrousíte.“ Loutka – marioneta – se bude vyrábět ze čtrnácti dřevěných částí. V dílně se nádherně dýchá, lípa a buk, za okny na dvoře slunce, barvy, stromy. Nádherné prostředí pro nedělní dopoledne.

Většinu materiálu pro loutku pan Jurka pro děti předpřipravil, vysoustružil.

V prvním kroku si děti sestavují svoji loutku z dřevěných částí, zkouší si představit celek. „To jsou části, jak vypadají z pily. Teď přijde ta práce – dát to dohromady a upravit.“ Poté si děti ustříhnou brusný papír a začíštějí otřepy. Dílnou se postupně začne ozývat rytmické šustění brusných papírů, po našem šmirglování.

Ve třetím kroku děti začnou spojovat části rukou a nohou loutky: šídlem (bodákem nebo špicou, jak říká řezbář) si udělají do dřeva díрку a pak tam zašroubují vrut s očkem. Utahuje se to špejlí nebo párátkem navlečeným do oka vrutu. Do oka pak navlečou jiné oko, napojené na jinou část končetiny loutky.

Jiří Jurka je z Opatova a práce se dřevem je jeho zálibou; živí se architektonickými projekty. „No a až to dodělají, musí se už sami naučit s tou loutkou chodit. Já nejsem loutkář.“ „Materiál jsem jen takhle rozhodil a teď se těším, co s tím budou vymýšlet dál, jaká loutka vznikne.“ Dnes se v dílně dělají loutky, ve středu budou děti v dílně se řezbářem dlabat dřevěný reliéf.

Děti pracují klidně, se zaujetím, trpělivě. Zatím se nikdo nezranil.

Následují další fáze práce: napojování končetin a hlavy na trup loutky. Na to už je potřeba větších kovových vrutů s háčky, díry do dřeva se dělají bodlem i vrtákem. Nohy se připevňují kovovým očkem, které je nutné kladivkem ztenčit a vytvarovat a pak zatlouct do trupu. Největší práci dá vytvoření kloubů loutky (kyčle, kolena, kotníky): dřívko s drážkou se musí napříč provrtat a kovové oko navléct na kus špejle nebo dřívka, umístěné do provrtané drážky. Děti vrtají ručním vrtákem, pracují s pilou, svěrákem; zvuk šmirglování nahrazuje tlukot kladívek. Pan Jurka pomáhá, ale jen v případě nouze. „Běž za Matějem, on ti ukáže, jak to napojit. Kdo potřebuje pomoc? Pomáhejte si navzájem, ať jsme na tom všichni zhruba stejně.“

Děti jsou soustředěně nadšené: „Je to super.“ „Docela těžký.“ „Zábavný.“ „Naučíme se něco nového.“

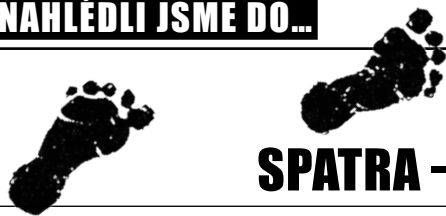
Následně můžou loutku specifikovat, doplnit ji vlnou, látkou, vytvořit nos... „Já bych byl radší, kdybyste doplnili nějaký materiál a nespolehali se jen na to, že to nějak domalujete.“ Pak se k loutce připevňuje vodící kříž (vahadla).

Patnáct minut před skončením dílny děti hlásí, že mají hlad, ale stále kutají a vyrábí, některé už zkouší loutky vodit. Pan Jurka pomáhá těm nejmladším se spojováním částí těla loutky a na jeho kafi, co má na stole uvařené od rána, mouchy hrají hokej. Všichni jsou spokojeni.

Jaké loutky vznikly? Drákula. Kloboučník. Osamělý umělec. Pán s buřinkou. Vodní víla. Kluk. Maminka. Princezna. A mnohé další. Děkuji za příjemné dopoledne i paní Jitce Fliglové, pracovníci muzea.

Eva Davidová

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE E SPATRA – TRÉNINK IMPROVIZACE

Právě začíná druhý den improvizčního semináře, kterým středoškolské a vysokoškolské studenty provází Hana Patrasová. Po úvodní hře na zopakování jmen se všichni účastníci semináře rozcházejí po místnosti. Prostorem zní hudba a instruuje hlas vedoucí Hany: „Myslete na to, že prostor musíme zaplnit. Rozhýbejte se. Uvolněte ruce, ramena, krk. Nechoďte do kruhu, měňte směry. Zaplňujte prostor i do rohů.“ Studenti postupně dostávají další a další úkoly. Seminaristé nejprve rozhýbávají ruce, poté se zaměřují na pohyb nohou. Přicházejí další instrukce: „Teď se díváme i na ostatní, aby se nám prostor zaplnil nejen mezi sebou, ale abychom pracovali s různými úrovněmi prostoru.“ Seminaristé se vzájemně proplétají, mění směr pohybu, přičemž se pohybují v na špičkách, v podřepu a tak zkoumají různé prostorové úrovně.

Po dynamičtější části přichází relaxačně laděné cvičení ve dvojicích. Studenti spolu komunikují pouze skrze dotek, takže dvojice mají možnost vzájemně se poznávat jiným způsobem než prostřednictvím slov.

Lektorka Hana se poté vrací ke cvičením na vnímání prostoru, citění skupiny a její dynamiky. Seminaristé se proplétají mezi ostatními,

zároveň zaplňují prostor a ladí se na tempo pohybu skupiny. Skupina společně hledá čtyři různé rychlosti pohybu a průběžně je střídá. „Teď zkuste jít s pocitem, jako byste chtěli být od ostatních co nejdál. Nesmí se stát, že byste se někoho dotkli.“ „A teď se můžeme pohybovat jediné tehdy, když se budeme druhých dotýkat. Druhé použijeme jako žebřík.“ Tato část dílny je velmi dynamická, kontaktní a náročná na soustředění. Hana cvičení dále různě obměňuje. Během pauzy pak studentům říká: „Na začátku je dobré se hodně hýbat, abychom se skrze přípravná cvičení dostali co nejblíže k improvizaci.“

Po přestávce dvojice tvoří živé obrazy (sousoší). Důležitý je oční kontakt spoluhráčů, soustředění, mlčení, zapojení těla a rychlá reakce na zadání: „Oko. Strom a jablko. Prst a prstýnek. Talíř a omáčka. Mobilní telefon a zpráva. Improvizátor a nápad.“ Po reflexi tohoto cvičení vytváří živé obrazy na zadané téma celá skupina. Nyní vzniká obraz pohybem hráčů rozfázovaným na deset dob. Seminaristé přitom uplatňují dovednosti z předchozích cvičení – vnímají se navzájem, proplétají se mezi sebou, pohyb vedou v různých úrovních prostoru a pohyb fázují společně. „Já teď budu chtít, abyste řekli, co, nebo kdo jste. Můžete být lidmi, věcmi, zvířaty, ale i něčím abstraktním. Musíte ale cítit to, co už je pojmenováno v obraze.“ Postavy, které hráči začínají vytvářet, se vztahují k jiným. Tím obraz nabývá na plastičnosti a živosti. Například se díváme do ledničky: „Jsem půlka papriky, která se sem vůbec nehodí.“ „Jsem plíseň, která jde na papriku.“ „Jsem banán, který nemá papriku rád.“ „Jsem rozbité vajíčko, které způsobuje všechny plísně v ledničce.“ V tomto cvičení a jeho dalších variacích jsou studenti nuceni se vnímat, poslouchat se a vzájemně si nahrávat. Energie skupiny před přestávkou padá dolů, není se co divit, bylo to náročné na psychické soustředění a fyzické napětí.

V dalším bloku Hana zařazuje hru Hejá-hají, aby vybudila skupinu k další činnosti, a poté se vrací k živým obrazům cvičením Jsem a беру si.

Pak přichází na řadu trénink asociací, tedy bezprostředních představ, obrazů, vjemů či slov, jež nás napadají na základě určitých podnětů. „Teď se zaměříme na to, aby nás věci napadaly. Není to tak těžké, ale je třeba, abychom si všimli, co se nám nabízí, a na to reagovali.“ Seminaristé hledají asociace ve velké skupině a později ve dvojicích. Asociují slova i živé obrazy, tělesným výrazem reagují na slovo, slovem na obrazy.

„Vůbec se nebraňte tomu, že je to první věc, která vás napadla. Nemusí to být vtipné. Nebojte se říct i to, co se vám zdá banální. Stůjte si za tím. Dejte do toho energii.“

Poslední aktivita je nakročením k improvizční disciplíně Diapozitivy. „Budu počítat do tří, než uděláte společný živý obraz. Myslete na úrovně prostoru a v pohybu buďte nekonkrétní. Dotýkejte se alespoň jedné postavy.“ Skupina udělá obraz, Hanu z něj odvolá jednu osobu a vyzve ji, aby pojmenovala téma obrazu a vybrala jeden detail: „Je to fotografie z mých osmnáctých narozenin. Chci upozornit na svíčku, na kterou málem upadl závěs.“ Energie skupiny je na vrcholu, vznikající obrazy jsou překvapivé a čas plyne velmi rychle. Dílna se blíží k závěru, a tak na závěrečnou reflexi celého semináře zbývá jen pár minut.

Roman Manda

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...SEMINÁŘE E

VČERA JSME VIDĚLI...

Nina Marie Ivančáková

Petr Zelinka

Ema Chramostová

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORSKÝ SBOR CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

„Položte svému kolegovi z lektorského sboru dvě libovolné otázky – jednu vážnou, druhou nevážnou. A jinému kolegovi či kolegyni na dvě otázky odpovězte.“ O to jsem požádala lektory a lektorky dětského divadla. Co o sobě prozradili?

JAROSLAV PROVAZNÍK SE PTÁ JAROSLAVA DEJLA:

1. Jak fungují odbory v porotě?

Na vysvětlenou – odbory vznikly hned po příjezdu do Svitav z nadšení členů lektorského sboru. Bohužel narazily na „tvrdý“ odpor Jakuba Huláka. Ten navíc vytvořil tak báječné podmínky, že odbory pomalu odumírají.

2. Jak se cítí ředitel těsně před odchodem do důchodu?

Z jedné strany smutně – na své škole jsem od roku 1980 – nejprve jako učitel, potom zástupce a nakonec dvacet čtyři let ředitel. Myslím si neskromně, že se nemám za co stydět. Z druhé strany – jsem rád, že se zbavím té obrovské zodpovědnosti za vše. A chci si užít svá čtyři nádherná vnoučata, společné dny se svojí ženou Libuškou, která tu se mnou vydržela už celých čtyřicet dva let (a neměla to se mnou vždycky jednoduché). A možná chci ještě stvořit nějaké divadlo.

JAROSLAV DEJL SE PTÁ EY KEROUŠOVÉ:

1. Je potřeba dramaturgie?

Dramaturgie potřebná je. Někteří divadelníci si myslí, že ji nepotřebují, a někteří ji nepotřebují, protože ji zvládnou sami i v jiných funkcích. Dramaturgie pročištuje a prohlubuje.

2. Jak se cítíš jako čerstvá babička?

Cítím se báječně a jsem pyšná. Dívám se na svět novými očima a snažím se poučit (viz příslušné inscenace). Taký jsem se na tuto roli dlouho připravovala (např. jsem měla „adoptivní vnučku“).

EVA KEROUŠOVÁ SE PTÁ HANY CISOVSKÉ:

1. Jak používáš pantomimu, kterou jsi dříve dělala, při lektorování?

Pantomimu? No tak to už je poměrně dávno, kdy jsem se jí aktivně věnovala. Asi mne ovlivnila v pohledu na divadlo jako na umění, kde je důležité to, co divák vidí, co herec vyjadřuje tělem. Neboť mim je ten, který řekne všechno, aniž by promluvil.

2. Už jsi zažila lektorských sborů víc, jak se od sebe liší?

Pro mne je ale důležitější to, co se naopak opakuje na Dětské scéně každý rok (ať už v lektorském sboru, v semináři či jinak) – příjemné setkání s báječnými lidmi, krásné zážitky z představení, užitečné strávení času těsně před prahem prázdnin...

**HANA CISOVSKÁ SE PTÁ TOMÁŠE VOLKME-
RA:****1. Jaké tři znaky má dobrá dětská
inscenace?**

Za prvé je důležité, aby v ní byly děti. Druhý znak – aby to byly zaujaté děti, aby tam byl cítit jejich interes. Třetí znak – to souvisí s tím zaujetím: jako divák potřebuji cítit určitou energii nebo autenticitu. Protože všechny ostatní věci jsou až následné. A čím jsem starší, tím víc je to pro mne důležité.

2. Jak nejraději odpočíváš?

Nedávno jsem zjistil, že nejdůležitější je přijít na to, co je to odpočívát. Někdy jsem si třeba myslel, že odpočívám, ale nebyla to pravda. Když člověk nic nedělá, tak ještě nemusí odpočívát. O prázdninách jsme si s ženou Hankou dovolili, že jsme byli měsíc na chalupě a já jsem na sebe zkoušel takovou fintu: čekal jsem, až na mne přijde chuť něco dělat. A normálně jsem pak třeba štípal dřevo nebo se pustil do vaření. To je pro mě taková forma meditace, ale musím počkat, až to přijde. Kdybych to měl dělat vědomě, tak si u toho tak neodpočinu, jako když to samo přijde a přinese to nějakou radost.

**TOMÁŠ VOLKMER SE PTÁ EMY ZÁMEČNÍKO-
VÉ:****1. Emo, aby byla pro Tebe otázka dosta-
tečně vážná, čeho by se měla týkat?**

Tome, každá otázka, která mi je položena

a která očekává odpověď, je pro mne vážnou. Neznám otázku, která by za těchto okolností byla nevážná. Otázkami nevážnými se svět hemží, co se dá dělat. Čili: otázku, kterou jsi mi položil, považuji za dostatečně vážnou!

**2. V první knize, kterou jsem v životě
četl, se psalo, že „Ó, my se máme“, neboť Ola
solila, máma měla mису a že Ty, Emo, máš
maso! Byla to pravda?**

Ano, slabikář nelže, slabikář nemůže lhát, kam bychom se poděli, vyrůstat ve lži. Emy mívají maso, mámy mají mису a Oly solí. Jsou ovšem výjimky, znám jednu vegetariánku Emu a ta maso nemá.

**EMA ZÁMEČNÍKOVÁ SE PTÁ JAROSLAVA
PROVAZNÍKA:****1. Jak u obhajob dopadli studenti, kte-
rým jsi letos vedl diplomové práce?**

Přiznám se, že jsem z diplomek, které jsem letos vedl, měl velkou radost, protože všechny tři diplomové práce, které byly na DAMU na katedře výchovné dramatiky obhájeny minulý týden, se opravdu povedly. Jitka Míčková napsala inspirativní práci o tom, jak se dá pracovat s předškoláky s texty Václava Čtvrtka. Dan Razím shromáždil spoustu zajímavého materiálu o divadle poezie a povedlo se mu pěkně zmapovat i jeho vývoj až do současnosti. A Káťa Dudová se ponořila do archivů a okresních, místních i školních kronik a napsala práci o divadle hraném dětmi na Podblanicku (Vlašim a okolní vesnice) od konce 18. století do roku 1989. Díky téhle práci si člověk dokáže udělat docela dobrý obrázek o tom, jaké hry se v kterém období hrály, kdo je s dětmi v které vesnici připravoval, někdy se podařilo vypátrat i to, jak byly inscenovány. Prostě cosi jako historie „všedního dne“, která výborně dokresluje to, co obrysové o historii dramatické výchovy napsala Eva Machková a Kateřina Řezníčková.

2. Jaké je Tvoje oblíbené víno?

Zadání od redakce znělo: položit jednu otázku vážnou a jednu nevážnou. A tohle jako má být ta nevážná otázka?! To je ale pro mě docela vážná otázka, kterou musím řešit vždycky znova. Takže moje nejoblíbenější víno je to, které je dobré.

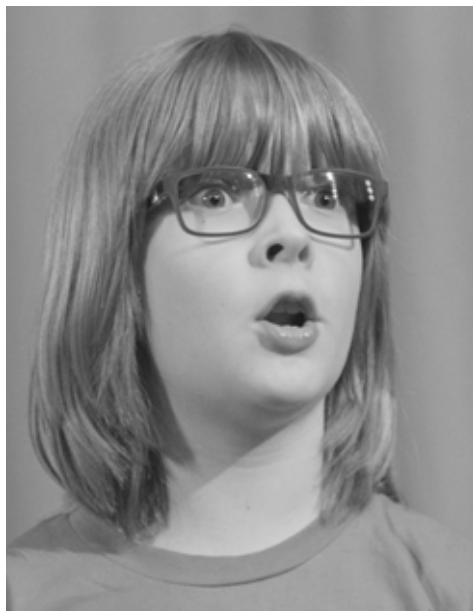
Zapsala Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Kryštof Janků

Klára Sedláčková

Kryštof Bednář

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DÍLNÝ PRO DĚTI – ARCHITEKTURA

NA SLOVÍČKO...

... S HANOU PATRASOVOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE E

Jak dlouho učíš na střední pedagogické škole v Prachaticích?

Pátý rok.

Jaký předmět tam učíš?

Osobnostní a dramatickou výchovu u oboru předškolní a mimoškolní pedagogika.

Využíváš improvizaci ve vyučování?

Ano. Mám to jako jeden okruh v tematickém plánu. Dělán hlavně průpravné věci. Nesnažím se dojít ve výuce k nějakým kategoriím (tj. improvizacním disciplínám známým z improligy), ale chci, aby studenti zažili společnou improvizaci v krátkých cvičeních pro dva či tři hráče. A když pracujeme na projektech, využívám improvizaci dramatickým způsobem.

Jaké projekty máš na mysli?

Ve druháku mají studenti skupinový projekt, většinou děláme divadlo. To vychází z improvizací, vybereme nějaké téma nebo předlohu, improvizujeme a pak ladíme a fixujeme. Průpravné improvizací hry a cvičení používám hodně na začátku, když mám novou skupinu, protože tak se rychleji stmělí.

Máte ve škole improvizací soubor?

Máme improvizací tým jako zájmový kroužek. Jmenujeme se PILULKI (Prachatický Interaktivní Lehce Utlitý Klub Improvizace). Ten existuje druhý rok.

Má improvizace na střední škole smysl?

Ano. Je přínosná v tom, že rozvíjí dovednost spolupráce, invenci a schopnost reagovat na vnější podněty. Když se trénujeme v dovednosti spolupracovat, vnímat druhého a reagovat na něj, přirozeně se tato schopnost přenáší do našeho života. Posilujeme dovednost reagovat na nečekané situace. Když se nám stane něco nečekaného, časem na to dokážeme lépe zareagovat. Tím, že to trénujeme, získáváme vnitřní jistotu.

Máš od studentů nějaké potvrzení, že dovednosti získané v improvizacích někde uplatnili?

Já myslím, že oni si to tak pro sebe nepojmenují. Spíše sleduji, jak se jim to promítá například do jejich mluveného a psaného projevu. Improvizace jim pomáhá odložit ostych, získat vnitřní jistotu. Na druhé straně jistota je u nich někdy větší, než by měla být, a někdy jim chybí pokora. Improvizátoři pak třeba netrénují, aby si „nevyplácali“ nápady.

Může improvizace vést studenty k pokoře?

Myslím, že je důležité, aby viděli i jiné improvizátory. Je dobré hrát s cizím týmem, což se nám zatím nedaří, ale předběžně to domlouváme na příští rok. Je důležité, aby studenti viděli i jiné formy improvizace, aby si uvědomili, že to, na co se tréninkem připraví, ještě není všechno, co by se o improvizaci mohli dozvědět. Improvizací zápas rozšiřuje obzory, ale na druhé straně improvizace nejsou jenom zápasy.

Máš nějaké doporučení nebo radu pro začínající improvizátory?

Být otevřený nápadům druhých lidí, přijímat nápady, které lítají vzduchem. A nebát se, že ke mně nic nepříjde, že mě nic nenapadne. A taky pokora je důležitá. I když improvizace bývá vysvětlována jako výkon bez přípravy, je třeba trénovat. Jedině tak mohou své dovednosti rozvinout.

Ptal se Roman Manda

ZAPSALI JSME ...

... Z INTERNÍ DISKUSE LEKTORŮ
O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

KUK-U-ŘICE, ZUŠ STÁTNÍHO, PRAHA 3 – ČERNOŠSKÝ PÁN BŮH

Soubor vychází ze známé knihy Roarka Bradforda (dramatizace a režie Ivana Sobková) a je rozhodně cenné, že k předloze nebyli pokorní, ale posunuli ji a zaujali vztah k základnímu příběhu, který si v podstatě každý může vytvořit a vyložit po svém. V jejich pohledu zůstaly jak stopy původního textu, tak se projevila určitá svoboda a „příjemná drzost“ adekvátní jejich věku a pohledu na situace. Takže se celek pohybuje na rozhraní (dětství a dospělosti), které je přesné a nestává se karikaturou (hezkým příkladem je například situace, kdy Salome svádí Boha). A jejich pohled na naše hříchy je laskavý, takže nakonec i Bůh musí uznat, že úplně bez hříchů by byla na světě nuda. Navíc jsou všichni mladí lidé divadelně výborně vybavení, takže dokážou vědomou prací jednotlivé postavy s nadhledem konkretizovat. Pána Boha udělají v podstatě jako vrcholného manažera a v tom je téma, které se promítá do současnosti, i když se pochopitelně řada věcí ve světě opakuje, byť v poněkud jiné podobě. Svou dobrou funkci mají i písně, které mají propojovat situace (za autorského hudebního doprovodu Jany Štrbové sedící v první řadě hlediště), ale někdy nám může něco uniknout. A také nemáme jasno, jakou úlohu má Bůh ve vztahu Jakuba a Ezaua (jen utěšuje nebo popouzí k boji?), protože pro nás zřetelně nezapadá do tematické linie celku. Ale rozhodně výborná je různorodá práce se štaflemi, například úžasný přechod přes Rudé moře.

HADŘÍK, ZŠ HAVLÍČKOV, JIHLAVA – SLON A MRAVENEC

Předlohou této inscenace je knížka Daisy Mrázkové, jejíž texty jsou velmi úsporné a přesné a takovým textům pokus o jejich zdivadelnění většinou ublíží. Milovníkům této knížky mohlo vadit především doplnění současných hádek dětí (dramatizace a režie Jana Krásenská a Alena Hromádková). I když o přátelství, které je hlavním tématem knížky, pochopitelně děti hrály a je to jistě téma blízké i jim. Zajímavé u téhle knížky je, že má vlastně hodně dlouhou expozici a teprve v závěru se rychle odehraje příběh, ale to v knížce nevádí, nicméně u divadla to může být poněkud problém. Ale rozhodně potěšilo, že nešli do popisnosti (například, že mravenec nelezl po zemi) a vydala se úvodní scéna s jeskyní malou pro slona, ale obrovskou pro mravence, která se rozestoupila. Pak už jsme se trochu ztráceli, protože si děti předávaly texty, takže to byl trochu chaos a občas jen ilustrace. Určitě by čitelnosti celku pomohlo, kdyby se zpřehlednilo, co kdo říká. A možná by také pomohlo, kdyby představitelé slona, veverky i mravence měli nějaký atribut (když se pochopitelně nemohou lišit velikostí), s nímž by mohli pracovat. Nadbytečným se jevílo zpívání písniček. Ale uzavření veverky do klece bylo hezkým obrazem a také závěrečná scéna s rozbořením kůlny a vysvozením veverky zafungovala dobře.

1. TŘÍDA ZÁKLADNÍ ŠKOLY ROUSÍNOV, OKRES VYŠKOV – PÍSMENA

Je úžasné, že se našla učitelka základní školy Michaela Kyjovská, která pracuje s dětmi v první třídě rozhodně inspirativně, a sledujeme, jak se děti v drobných situacích učí písmenka. Inspiraci našla ve slabikáři pro 1. ročník ZŠ. Děti se naučí smysluplně hovořit a také orientaci v prostoru. Úkoly jsou nastaveny adekvátně jejich věku a je vidět, že je to rozhodně baví a je obdivuhodné, že jsou stále ve věci, že umějí existovat na jevišti (a zvládnou například v jedné minisituaci i varírování stejných jmen). Některé situace jsou dokonce velmi vydařené, například houkající sova (S) a krásně funguje i situace, kdy chlapec dlouho jedí svačinu, protože se řeší E, a oni jedí pečivo s ementálem. Výborné je, že se všechno děje v simultánních akcích, takže se všechny děti mohou průběžně zapojovat. Jako předěly jednotlivých situací slouží klavírní mezihry, které hraje paní učitelka, ale jsou možná zbytečně dlouhé, protože děti jsou na další situaci vždy připraveny rychleji a celkovému spádu by to ještě prospělo. Ale v každém ohledu jde o výsledek velmi cenný, který může být kvalitní inspirací pro další učitele, především pro ty budoucí. A proto je rozhodně dobré, že na této přehlídce jsme výsledek této práce mohli vidět.

MAMAMA, MACHKOVIC RODINNÉ DIVADLO – O ZTRACENÉM MEČI ANEB OPIČÍ DOBRODRUŽSTVÍ

Viděli jsme krátký příběh, který si vymyslel chlapec Matěj Machek a také ho hraje, za zvukového doprovodu své mladší sestry Magdalény (pod režii jsou podepsáni rodiče Tomáš a Tereza). V úvodu seděla holčička před zataženou oponou na předscéně vedle prázdné židle a poslze škvírou v oponě přišel Matěj s kufrem, začal vybalovat scénu, rekvizity a miniloutečky (což si všechno sám vyrobil) a začal vyprávět a hrát na židli. Asi tak, jak je možné, aby si děti hrály v každé rodině, což může třeba i jiné děti nebo rodiny inspirovat. Ale rozhodně takové hře lépe svědčí prostředí pokoje, školní třídy, nebo třeba parku, než když je vystrčena na jeviště. Protože pak by měla vyhovovat trochu jiným parametrům: přesné vystavbě, smysluplnému tématu, výraznému sdělení, práci s temporytmem a tak dále. Je otázka, jestli takovouto hru, kterou jsme viděli, lze vůbec nazvat inscenací. Ale víc než inscenace je to spíš spontánní hra, kterou si Matěj vymyslel a které Magdalena ve zvukovém doprovodu pokorně slouží. A jakýkoliv pokus o tvořivost dětí v rodině je jistě pozitivem.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

Černošský Pán Bůh

Písmena

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

VČERA JSME VIDĚLI...

Slon a mravenec

Černošský Pán Bůh

Písmena

ZAPSALI JSME...

... Z VEŘEJNÉ DISKUSE

V učebně 2 ve třetím patře Fabriky se v neděli na veřejné diskusi sešlo necelých dvacet zájemců. Roman Černík se zpočátku snažil vést diskusi v širším kontextu a nastolil možnost uvažování o tom, zda letošní častý výskyt větší skupiny dětí na prázdném jevišti a s minimem rekvizit a prostředků, s kolektivním vypravěčem a kolektivními postavami nenaznačuje, že se objevuje nový žánr (nebo v určitém smyslu klišé)? V krátké výměně názorů zaznělo, že to vypadá na módní prvek, ale v odpověď přišel názor, že to souvisí i s postupovým klíčem a složením lektorských sborů na krajských přehlídkách. Někde se tento způsob práce upřednostňuje. Nejde ani o to, zda jde o módu nebo ne, záleží na tom, zda je např. použití kolektivního vypravěče či postav funkční.

Dalším spojovacím tématem dnešního dne je humor na jevišti a jeho zvládnutí. A gagy dnes byly vystavěné.

Auditorium bylo nastaveno spíše na diskusi o konkrétních představeních. Nejdříve došla řeč na představení *Písmena* žáků 1. třídy ZŠ Rousínov. V tomto případě se ale diskutéri neshodli. Pro některé je takový tvar ideálem způsobem práce pro malé děti, jiní nadšení nesdíleli a mluvili o pocitu „spartakiády“. Některé momenty byly přesně vystavěny – svačina a sova. V každém případě děti plnily zadaný úkol velmi přesně. Padl i názor, že úkoly byly vymyšlené zvnějšku. Nápady to byly výborné, ale netrýskaly z dětí. Bylo i připomenuto, že práce s malými dětmi je opravdu náročná a ve výsledném tvaru děti prokázaly dost divadelních zkušeností. Z některých situací už autenticita vyprchala, ale z jiných ne. Rozhodně jde o vzorový příklad doplňkové práce školní výuky.

Pak se řeč přenesla na příběh *O ztraceném meči aneb Opičí království*. Základní otázka zněla, zda toto vystoupení je vůbec divadlem a patří na jeviště. Postupně se došlo k tomu, že o divadlo začíná jít až když je vystoupení cíleně nějak vystavěno, je nějak stylizováno. Nakonec byl přijat celkem smířlivý názor, že jde o formu divadelní propedeutiky. Závěrem padla poznámka, že je zvláštní, kolik času bylo v diskusi věnováno tak malému tvaru.

V případě inscenace *Černošský Pán Bůh* jsme ale viděli celistvý a propracovaný tvar. Perfektně vybavené starší děti, dokonalá režijní práce, výborná dramaturgie, to všechno pomohlo tvar udržet. Tok superlativů byl mírně zpochybněn poznámkou, že jde ale o jednotlivé obrázky, spojené vypravěčem, tématem, ale úplně nevíme, odkud a kam celá inscenace směřuje. Proč jsou takhle příběhy řazeny? Kam vedou? Situace se na konci vždy rozptýlí, nejsou vypointovány. Načež se diskuse stočila na to, zda jde žánrově o muzikál, anebo ne, protože někteří spatřovali směřování inscenace v použitých písničkách. Otázka žánru zůstala nevyřešená. Diskuse pak odbočila zpátky k vyznění celé inscenace – jednotlivé části jsou dokonalé, ale celek působí zdlouhavě. Gradace je vlastně opačná – začíná to kruté a vše nakonec skončí konstatováním, že hřešit je vlastně přirozené, k čemuž Boha dovede scéna se Salome. Jak se tedy pracuje s morálními pravidly? Možná se vytratil láskyplný nadhled předlohy. Řeč o této inscenaci se uzavřela tím, že základní morální pravidla stále platí, jen černošský Pán Bůh prostě pochopil, že hřích je běžnou součástí života.

Došlo i na inscenaci *Slon a mravenec*, i v ní byl použit kolektivní vypravěč. Představení možná trochu utrpělo tím, že ho většina diskutérů viděla jako poslední a byla už přehlčena. Krásný text D. Mrázkové nebyl důsledně zpracován. Nepodařilo se zcela rozlišit chór a postavy. Naopak moc hezky byla vyřešena demonstrace různorodosti obyvatel jeskyně. Pro mravence se rozestoupila, aby bylo patrné, jak je v ní ztracen, pro slona se zase zmenšila, aby bylo vidět, že se do ní nevejde. To fungovalo dobře. Celkově by bylo potřeba důsledně propracovat mizanscény. Kdykoliv byl do slov z předlohy vnesen nějaký další text, přestával tvar fungovat. Nevýrazně působilo i oblečení – šlo o civil, nebo to byl kostým? Obtížné se tak rozlišovaly postavy od chóru, který tři protagonisty (Slon, Veverka, Mravenec) pohlcoval do sebe. Přitom v předloze se dramaticčnost skrývá, ale nepodařilo se ji zcela vytáhnout. Povedla se scéna boření kůlny, přesto ale nejvíce dramatickosti bylo v chóru samém.

Celá diskuse plynula hodně volně, po počátečních nejasnostech Roman Černík rezignoval na její vedení a nesnažil se příliš zasahovat do jejího vývoje. Díky tomu se hodně skálo od dílčích detailů k obecnějším jevům. Nejsem si jista, zda se povedlo všechno postihnout, snažila jsem se ale myšlenky, které byly vyneseny, nekomolit.

Zapsala Iva Vachková

ZAPSALI JSME Z...

...DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

Tentokrát byli k diskusi přizváni lektori Ema Zámečnicková a Jaroslav Provazník, jejich zásahy do diskuse však byly spíše doplňujícího rázu. Moderátorka diskuse Hana Švejdová začala ne úplně tradičně od konce, a to zážitky z doplňkového programu **Robert Fulghum a Létající cirkus**. Hlavním tématem se stala přítomnost knížky na jevišti. Mnohé něco takového zpočátku rušilo, ale posléze byl tento fakt přijat jako přirozená součást konceptu představení.

Na reflexi představení **Slon a mravenec** (ZŠ Havlíčkova, Jihlava) rozdělila Hana Švejdíková studenty do čtyř skupin, které se snažily své dojmy shrnout do symbolických novinových titulků (př.: „Kulisy svým tělem“ nebo „Stále na jevišti“). Studenti pedagogických škol se vesměs dobře orientovali v ději, celkově pro ně však představení působilo spíš neuspořádaně. Otázky také vyvolávala absence kostýmů, nebo alespoň kostýmních znaků, které by děti podle rolí odlišovaly. To by však způsobilo, že vzniknou jasné hlavní role a to možná soubor nechtěl. Příběh byl nejdříve o nevýhodách vztahu, které se však na konci staly výhodami. Jaroslav Provazník doplnil zajímavost, že autorka předlohy, Daisy Mrázková, měla jako předobraz slona svého tatínka a babičku jako mravence, ona jako veverka v tom pak jen „lítala“. Tématem bylo přátelství, jak bylo také zmíněno hned před začátkem představení.

Dalším probíraným představením byla **Písmena** (1. třída ZŠ Rousínov). Z prezentovaných písmen nejvíce zaujalo písmeno S – sova, podle Hany Švejdové byla tato situace také nejlépe vypořádaná. Představení nemělo jednotný příběh, šlo spíše o jednotlivé epizody – „navlékané korálky“, kterých však podle studentů nebylo moc, takže bylo představení i adekvátně dlouhé. Ema Zámečnicková ocenila metodu přípravy inscenace, která vlastně děti učila písmena abecedy. Pro Jaroslava Provazníka byly děti soustředěné a bylo znát, co se divadelního naučily – štrnzo, pohyb prostorem, jednná slovem i jednoduché role.

Pak se diskuse přesunula k Machkovic rodinnému divadlu **O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství**. Studenti viděli představení jako netradiční, tvořivý počin, obsahující také vtip a nadsázku (zejména v podání vyprávějícího kluka). Hrající sourozenci byli sami sebou a přirozeně na sebe reagovali. Pro někoho však nebylo dobře vidět, co se zmenšené scéně na židli vlastně děje, což Ema Zámečnicková označila za nedodržení jedné z hlavních inscenačních zásad. Pro Jaroslava Provazníka je takové představení bezvadné na domá, ale z jeho převedení na jevišti je spíše rozpačitý.

Závěr diskuse patřil živým obrazům, ty studenti vytvářeli podle dojmů z představení **Černošský Pán Bůh** (KUK-u-řice, ZUŠ Štítého, Praha). Vznikla tak například Noemova archa (podpořená sborovým „oh yes“ a „oh no“), obraz „nesahat na jablka“ nebo Babylonská věž. Otazník vyvolala přítomnost angličtiny a pak vůbec užití výrazu černošský Bůh v názvu. Ema Zámečnicková vysvětlila, že šlo o pozůstatek z předlohy, která byla psána jakýmsi černošským slangem, který si však soubor neosvojil, naopak předlohu přetvořil do svého vyjadřovacího jazyka. Dojem zanechalo představení veskrze kladný a nikdo nespatořoval v ději výrazný problém. Pro Jaroslava Provazníka pak úžasné fungovalo to, jak mladí lidé pojali biblické příběhy.

Zapsal Martin Domkář

VČERA JSME VIDĚLI...

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

Slon a mravenec

Písmena

VČERA JSME VIDĚLI...

Černošský Pán Bůh

Slon a mravenec

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z INSCENACÍ 2. BLOKU

Které z představení dnešního bloku Tě oslovilo a čím?

Mě se líbili sourozenci Machkovi, to představení o ztraceném meči. Ta holčička to měla vtipně a pěkně, bylo to roztomilé. (Aneta, 17 let)

Mně se líbila Písmena, děti to měly pěkně sestavené, ta choreografie a vlastně celé. Líbilo se mi, že do toho zakomponovali to, co se učí ve škole. Měli to udělané vtipně, pobavilo mě to. (Věra, 17)

Asi to první, Černošský Pán Bůh, to mi bylo nejbliž věkově. (Lucie, 17)

Mně se líbil ten Černošský Pán Bůh, hlavně asi tím, že byli o pár let mladší než my. Víc se mi líbí divadla starších dětí, je to víc propracovanější, víc o tom přemýšlejší, to je takové lepší. A potom se mi líbilo O ztraceném meči – bylo tam dobrodružství a taky mi připadalo odvážné, že hrají na jevišti jen dvě malé děti. (Lea, 17)

Mně se úplně nejvíc líbil Černošský Pán Bůh, protože to bylo fakt moc krásné a promakané a líbilo se mi, že tam byla spousta vtipů, vtipných momentů, což se někdy nemusí vydařit. To bylo to první, takové dospělejší. A pak z těch dětských se mi nejvíc líbila Písmena – to bylo hezké, nevšední, děti tam spolupracovaly a byly tam úplně všichni. (Kateřina, 17)

Mně nejvíc oslovila ta Písmena, protože jestli je to první třída, tak to mělo i pointu. A práci s tak malými dětmi si vůbec neumím představit. (Lenka, 16)

Ptala se Eva Davidová

ZAPSALI JSME...**...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU****Co se skrývá v ponožce, díl 2.**

O čem diskutovali dětské účastníci? Co jsme zjistili? Co jsme našli v ponožkách, které celý den visely na šňůře a čekaly, až do nich diváci ukryjí vzkazy k představením? Nahlédněte s námi za dveře dětského diskusního klubu.

S - soubor

D - divák

Černošský Pán Bůh

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to dobře udělané a dost dlouhé.

Nádherné! Vaše představení ve mně bude dlouho rezonovat.

Myslím si, že byla zbytečná ta anglická slova.

Boží!

Hráli jste úžasně.

Skvělé, skvělé, skvělé! My vás chceme. Do školy. Pro žáky.

Co zaznělo v aule?

S: Angličtinu jsme používali, protože to tak je už v předloze. Někdy jsme to přidali sami.

S: První dva texty písní jsou naše vlastní.

D: To byl přeci obláček! Jak se vezl Hospodin na štaflích.

S: Představení prošlo velkým vývojem, na začátku to bylo úplně jiné.

D: Proč to trvalo tak dlouho? S: Ještě jsme

mohli hrát Nový Zákon.

Slon a mravenec**Co jsme našli v ponožce?**

Fajn.

Líbil se mi slon.

Na to, kolik vám je, to bylo super.

Nepoužívali jste žádné rekvizity. To se mi líbilo.

Byli jste dobří.

Co zaznělo v aule?

D: Chci pochválit, jak využili prostor a vytvářeli ho tělem.

D: Kostýmy byly moc pestré, zkuste volit jednodušší - bez obrázků a nápisů.

D: Občas jsem se neorientoval v postavách.

D: Nejvíce se mi líbilo, jak se zvětšila jeskyně.

D: Líbily se mi hádky zvířátek. Trošku jsem si vzpomněl na ty, co jsem zažil já.

Písmena**Co jsme našli v ponožce?**

Dobry.

Milé, vtipné představení. Šikovné děti a super paní učitelka. Díky.

Líbila se mi písmena.

Co zaznělo v aule?

D: Líbily se mi sladěné kostýmy do žluté a červené barvy. Ale neviděla jsem v tom logiku. Čekala jsem, jestli se dle těch barev rozdělí.

D: Učili se tím písmena.

D: To je učení hrou. Metoda zpívaného čtení.

D: Jak řadili ty písmena? Mělo to nějaké pravidlo? Tvořilo to slovo?

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství**Co jsme našli v ponožce?**

Na to, že jste dva, tak jste dobří.

Nelíbilo se mi to.

Upřímná poklona a malý zázrak bylo pro mne rodinné divadlo. Jak se mají opice?

Hezky!

Směšné. Hezké.

Supr.

Co zaznělo v aule?

S: Chtěl jsem poukázat na to, že divadlo vzniklo z dětské hry.

D: Myslím si, že by to bylo skvělé představení pro kamarády u ohničku.

D: Já na tu džungli neviděla.

S: To malý kulatý je kalimba. Ta čárka je obyčejná píšťalka. Dlouhá miska, to byl hromový buben.

Zapsala Denisa Tchelidze

DNES HRAJÍ...**...CONVIVIAM, ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ**

Soubor přijíždí do Svitav až dnes, v pondělí. Poslal nám ale ze svých cest fotografie – To jsme my! Členka souboru, Alžběta Skořepová, mi po telefonu odpověděla na tři malé otázky.

Co znamená název souboru, Convivium?

Znamená to společenství. Snažíme se držet při sobě, ať se děje co se děje. Loni jsme měli dva soubory, Moje holky a Moji kluci – a ty soubory jsme letos spojily. Takhle fungujeme první rok.

Při jaké příležitosti vznikla ta fotka?

To jsme byli v Praze, hráli jsme tam představení, teda spíš scénické čtení Hlava v hlavě. Na podzim jsme se zúčastnili takového projektu, to byla kampaň Rosteme s knihou, a byli jsme jeden z pěti souborů, které postoupily. Knihu jsme si sami vybrali. Hráli jsme pak to scénické čtení v Divadle Minor a dokonce jsme v Praze potkali jednoho z autorů knihy.

Jak bys vysvětlila pojem scénické čtení?

Při hraní používáme scénář. Máme papíry a čteme z nich, když hrajeme. Scénář jsme vytvořili společně – vybrali jsme z knížky Hlava v hlavě to, co se nám nejvíce líbilo.

Děkuji!

Eva Davidová

...LDO ZUŠ V. NOVÁKA, JINDŘICHŮV HRADEC

Soubor z jižních Čech v sobotu večer a v neděli vyvěsil reklamní plakáty na prodej ručně vyrobených záložek do knih. Všimli jste si? Firma „Vzorkovi“ prodávala své výrobky ve foyeru Fabriky. Nepropáste jedinečnou možnost koupit si tuto užitečnou čtenářskou pomůcku! Celá redakce šla příkladem a záložky si zakoupila.

Prozradíte mi něco o té firmě „Vzorkovi“? Jak vznikl ten nápad a co vás na tom baví?

Vymyslela to jedna naše spolužačka a pak jsme se my, lidi ze třídy shodli na jméně. Pak jsme to přinesli na dramaťák a začali jsme vyrábět záložky i tady, i ve vlaku cestou sem. Tady ve Svitavách jsme jich namalovali nejvíc.

A máte ještě nějaké na prodej?

Jo, ještě máme 54 záložek. Baví nás na tom vyrábění, kreslení.

Mě baví prodávání.

Mě to, že lidem uděláme radost.

Teď ke slovu improvizace. O improvizaci se bude psát, probíhá tady improvizací dílna, tak se chci zeptat: Jak to slovo chápete vy?

Je to jako že máme něco, ale nemáme to úplně všechno.

Dostaneme zadání, téma a máme to nějak zahrát a nesmíme se domlouvat.

Abysme si neskákali do řeči a spolupracovali jsme.

Například dostaneme téma vězení a máme si zkusit, co by se tam dělo.

K čemu je improvizace užitečná?

Naučíme se hrát.

A když začínáme hrát nějaké divadlo, tak předtím děláme scénky a improvizace, abysme se to naučili.

A taky abysme byli víc v pohodě. Když něco zapomeňš, tak to domyslíš. A navážeš tak, že to třeba není vůbec poznat. V tom je dobrá ta improvizace.

A vyzkoušíš si různé scény.

Pomůže nám to pro tvorbu představení.

My to třeba děláme tak, že nám Vendulka zadá nějaké cvičení a po kouskách nám dává nějaký úkoly, ty zkusíme a pak z toho uděláme představení. Tak vzniklo i naše vystoupení.

Takhle jsme to trénovali měsíc, dva a pak jsme to všechno spojili dohromady. A začali jsme to hrát pro diváky.

To hlavní bylo z knihy, ale většinu jsme si domysleli.

Stalo se vám někdy při představení, že jste museli improvizovat?

V pondělí jsme hráli rodičům a mně vypadl text, mělo to stejný význam, akorát to bylo jiné slovo.

Jo a v Bechyni - já jsem říkala dlouhý text, že lidem zhasl oheň, protože se k němu nechovali hezky, a potom jsem nějak kýchl a náhodou se tam rozbrečelo dítě... A ostatní mi pomáhali to říct.

Děkuji za rozhovor,

Eva Davidová

Jak vznikla část našeho představení

Vysvětlivky:

1. pódium

2. šály

3. pistole – sebevrah + stínohra

4. a nakonec jsme zvolili skok do vody místo pistole - sebevrah

...LA GRIMACE, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

To jsme my, La Grimace

Co znamená název souboru a jak se čte?

Předpokládám, že se to čte francouzsky „le grimas“ a znamená to grimasa. Škleb. Podle té fotky je to asi jasné.

Takže děláte pantomimu... Jak dlouho se pantomimě věnujete a jak jste se k tomu dostali?

Je to volitelný kroužek mimo dramatařák na zušce. Ti, co chodí do dramatařáku, se mohli rozhodnout, jestli zkusí pantomimu (s Radkou Mrázovou) nebo přednes (s paní Hanou Nemravovou). A tak jsme se letos sešli my, každý z jiného souboru, a začali jsme secvičovat pantomimu a vzniklo něco na francouzské téma. Tak proto i ten název.

Představení vzniklo na objednávku, pro zlínský filmový festival.

Co pro vás znamená improvizace, v souvislosti s tím, co děláte?

Je to v divadle celkem důležité.

Je to to, když zapomenete – v našem případě ne text, ale co máte dělat – tak začnete improvizovat, dávat tam věci, co vás napadnou, ať to zakryjete – to, že nic nevíte.

Podle mě je třeba improvizace důležitá

i v tom, jak nahrát partnerovi, že musím určitým způsobem komunikovat se svým hereckým partnerem tak, abych mu nahrála a vzniklo z toho něco smysluplného.

Když nám občas chybí lidi v souboru (třeba Anička je teď ve Španělsku), tak jsme je museli nějak nahradit, abysme tam vyplnili ty díry. Vymyslet to tak, aby to sedělo.

Ve Zlíně jsme neměli toho, kdo hrál hlavní postavu, musel jsem ho hrát já, tak jsem úplně improvizoval.

Alé asi podle nějaké tematické linky, ne?

Jo jo.

Uvidíme, co se stane zítra.

A z jakých divadelních souborů jste?

Všichni jsme zuška Uherské Hradiště, akorát každý chodí jiný den nebo do jiné skupiny. Všichni máme stejnou vedoucí, paní Nemravovou, jen David má Radku.

Děkuji za rozhovor,

Eva Davidová

...VESELÉ ZRCADLO, GYMNAZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Jak se od krajské přehlídky posunula vaše inscenace, změnili jste něco?

My jsme si povídali o tom, co fungovalo a co nefungovalo a nějak jsme se snažili to opravit.

Spíš byla velká pauza.

Hlavně jsme řešili ten závěr, aby bylo jasné, že jsme se snažili dorešit tu myšlenku, co tím chceme říct.

Já bych řekla, že jsme to měnili hodně. Jedna věc se hodněkrát opakovala, tak jsme to vyhodili a snažili se to nahradit něčím jiným, víc originálním, nebo prostě aby to bylo jináčí.

Snažili jsme se zařídit podle hodnocení poroty, aby tam byla ta myšlenka, kterou chceme vyjádřit, aby tam byla vidět, abychom ji chápali nejen my, ale i diváci.

Hráli jste představení ještě po krajské přehlídce?

V Ústí nad Orlicí na Malé scéně.

Improvizace je důležitá součást divadla, co pro vás znamená?

Když vždycky s Lenkou začínáme nějaké divadlo, tak začínáme především tím, že si zkoušíme improvizovat nějaké scénky a podle toho, co se nám líbí, co nás baví, tak podle toho postupujeme dál.

Je to slovní i pohybové.

Pokaždé na hodině dostaneme nějaké zadání a máme podle zadání buď dělat pantomimu, nebo je to i se slovy.

Scény, které máme v našem divadle, vznikaly buď improvizací, kterou nám Lenka zadala, nebo tím, že jsme prostě blbli po hodině a řekly jsme si, že je to vlastně docela dobrý a tak jsme to tam dali.

Setkaly jste se někdy s improvizací ligou nebo s improvizčním cvičením, které nemá vést přímo k tvorbě?

Určitě děláme na hodinách cvičení, máme zadané nějaké téma a pak si improvizujeme volně, je to jako cvičení. Na rozehrání, rozehřání.

Pro mě je improvizace umět se zařídit podle situace, která třeba nečekaně nastane, myslím, že je to hodně důležité v divadle i v životě, nezpánikařit a dokázat se zařídit...

Improvizovali jste někdy při představení?

Stalo se nám to loni, když jsme hráli Ifigenii - Jirka vypustil celou jednu pasáž, podle které jsem se musela úplně jinak zařídit, protože by nám neseděl příběh, ale ono se to rychle v tom mozku srovná...

Důležité je znát příběh a říct to třeba jinak...

Jirkovi se to taky stalo na konci představení Láskotoč - neměl lístečky, a tak řekl: Tak děvčata, můžete jet zadarmo, a sedělo to.

Co vás na dramaťáku baví, co vám to přináší?

Co se týká recitace, dramaťák mi toho dává hodně. Já jsem se toho za tu dobu od primy hodně naučila - pracovat s hlasem. A taky ten kolektiv - jsme kamarádky. A když se někomu něco stane, tak si to nevyčítáme. Ta práce je příjemná.

Souvisí to i s tou improvizací, improvizace mi pomáhá i v životě vidět věci reálně.

Mně dramaťák hodně pomohl s mlouvou a celkově a taky to hodně naplňuje člověka, je to umění a to má na člověka nějak působit. A utužuje to vztahy, kolektiv.

To jsme my, Veselé zrcadlo na Malé scéně

Já mám divadlo jako koníček odmalinka, tak prakticky je to pro mě život.

Mě na tom nejvíc baví, že po těch hodinách vznikne něco, na co se třeba i dá koukat...

To umění, tvoření. Člověk potřebuje tvořit a tohle je jeden ze způsobů tvoření. Člověk potřebuje nějakou formu tvorby.

Já jsem vůbec neuměla mluvit a paní učitelka Janyšová nás dokopala k tomu, že jsme se mluvit naučili.

Máte jiné koníčky, kterým věnujete tolik času jako dramaťáku?

Tanecování, hra na housle, hra na klavír, Basketbal.
Zpívám.
Tanec.
Psaní.
Výtvarka, keramika.
Hra na kytaru.

Děkuji za rozhovor a zlom vaz!

Eva Davidová

Plakát k našemu představení

ZALISTOVALI JSME...

... v knize Improvizace a divadlo

(KEITH JOHNSTONE, PRAHA: AMU, 2014)

Keith Johnstone je průkopník divadla improvizace a zakladatel divadelních sportů. Je znám rovněž jako divadelní lektor, autor divadelních her, herec a režisér. Narodil se v roce 1933 v anglickém Devonu, žije v Kanadě a působí na univerzitě v Calgary.

Je autorem několika knih o improvizaci: *Improvisation and the Theatre* (1979), *Impro For Storytellers* (1999). Více naleznete na YouTube či na webových stránkách: <http://www.keithjohnstone.com/>

Ve své knize Improvizace a divadlo Keith Johnstone píše například toto:

„Nesnažte se zvítězit, protože o to nejde; nesnažte se být lepší, než jste, protože se vám to stejně nepodaří. Nic se vám nepodaří, když nebudete dělat chyby. Jděte na jeviště a navazujte vztahy – alespoň nebudete na scéně sami.“ (4)

„Já myslím, že nikdo nemá potuchy o tom, co se děje, co znamená vyšší moc. Lidé tvrdí, že vědí, o co jde, ale ve skutečnosti nikdo neví, proč jsme tady nebo co se doopravdy děje. Proč existuje vesmír, to vám neřeknu. Nevěřím nábožensky založeným lidem, ale myslím si, že modlitba může být dobrá věc; uklidňuje. (...) Podle mě je trans skutečný hlas, který lidé mají. Je to způsob, jak umožnit druhé části mozku, aby se zmocnila vlády. Když se díváte na televizi, když sledujete politiky, pozorujete jejich gesta, díváte se na to, co se stane, když někdo najednou znehybní. Vidíte, že některé části těla něco

dělají nezávisle. (...) Spontánnost musí být o něčem, co je nějakým způsobem jako trans. Protože když začnu přemýšlet o tom, jestli mám říct toto nebo udělat tamto, tak to nemohu udělat ani říct. Jakmile přestanu verbalizovat, převzímou kontrolu jiné síly“ (...) (7–8)

Americká škola improvizace spočívala „na hrách předváděných dospělými improvizátory na základě podnětů z publika. Tak to je, tak to bylo. A to určitým způsobem zaručuje lehkou zábavu. Bavili se tím lidé po hospodách. Proto to vzniklo, pro lehkou zábavu po hostincích. Ale spousta Američanů to chtěla využít také pro delší formy, a podle mě se dopouštějí omylu, když chtějí improvizovat úplně všechno, když chtějí improvizovat strukturu, a to je podle mě chyba, to se zatím nikomu nepovedlo.“ (10–11)

POD REFLEKTOREM SLOVA...

...SCÉNICKÉ ČTENÍ

Předčítání patřilo v minulosti k běžné součásti rodinného i společenského života. Ceněno bylo v komunitách, kde většina členů neuměla číst. Scénické čtení se objevuje v 19. století, jeho propagátorem byl například rakouský spisovatel světového věhlasu, Karl Kraus, který se narodil v židovské komunitě v Jicině. Pojmem **scénické čtení** se v tradičním významu označuje čtená zkouška daného kusu, před tím, než se dostane na jeviště. Stále častěji se objevuje druh divadla, jehož cílem je minimalistická forma zviditelnění literatury. Scénické čtení je vlastně zvláštní druh recitace, může mít i charakter seriálu, pokud se čte z téhož díla v pravidelných časových odstupech.

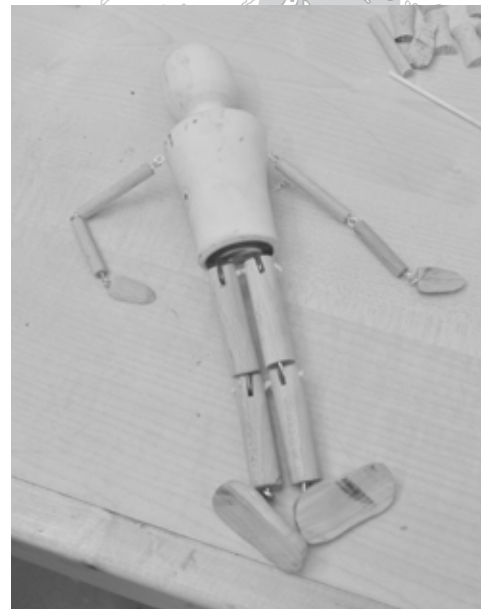
Herci mohou text interpretovat pouhým hlasem za pomoci barvy hlasu, intonace, melodie, dynamiky či rytmu, nebo mohou využít kostým. Herci přiznaně drží text v ruce, kniha se může stát i zástupnou rekvizitou. Pojetí scény může být skromné, bez kulisy; mohou být užity jednoduché prostředky jako stůl či židle, nebo normální kulisy, na něž jsme v divadle zvyklí. Ryzí podobu scénického čtení reprezentuje projekt **Listování**.

Kompilováno z internetu

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... dětského diskusního klubu

... loutky

... velkého gesta

KOMIKS

VNUKNUTÍ

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

PONDĚLÍ 13. ČERVNA

8.30–12.00 dílny pro děti ze souborů
 10.00–11.45 3. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost
 14.00–15.50 3. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény

Duhová jiskrka
 LDO ZUŠ V. Nováka, Jindřichův Hradec
 skupina A **U Pierra**
 La Grimace, ZUŠ Uherské Hradiště
Láskotoč
 Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí
Dlouhý, Široký a Bystrozraký
 Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
 skupina B **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**
 Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Láskotoč
 Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí
U Pierra
 La Grimace, ZUŠ Uherské Hradiště

16.15–17.00 diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku
 16.15–18.15 dětský diskusní klub
 17.15–18.45 diskuse o představeních 3. bloku
 20.00–21.15 doplňkový program

skupina A **Bílobílý svět**
 Střípek Plzeň – skupina Šafrán
Cesta do Brna
 Céčko Svitavy
 skupina B **Cesta do Brna**
 Svitavy
Bílobílý svět
 Střípek Plzeň – skupina Šafrán

Fka Fabrika Svitavy
 MMG Městské muzeum a galerie ve Svitavách
 stodola farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
 Trám Divadlo Trám
 Tyjatr alternativní klub Tyjatr

Fka, MMG,
kino-galerie

Fka

Fka

Tyjatr

Trám

Trám

Tyjatr

Fka

Fka-3. podl.

Fka-aula

Fka, stodola

Tyjatr

Trám

Trám

Tyjatr

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Pavel Kocych (sazba a grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabрики Svitavy. Uzávěrka čísla 3 - 13. června 2016 v 00:01. Náklad 230 ks.

